

◀ *Algus lk 10*

oli suur elumuutus. „Paljud ei saanud aru, miks ma kogu oma kogemustepagasiga Eestisse tagasi lähen,“ meenutab ta. „Aga see ongi huvitav, kui sa näed, et on, mida teha.“ Ühest küljest oli paras aeg loobuda tantsuartisti elust, teisalt kannustas soov pere luua. 2010. aasta 1. jaanuaril sündiski Toomase ja Age perre tütar Elizabeth.

Paar aastat tagasi järgnes veel üks suur muutus. Lõppes Eduri ja Oksa suhe, mis oli alguse saanud juba teismeeas. Esimest korda koos tantsides oli Oks 13- ja Edur 14-aastane, paar sai neist teismelistena ja nad olid aastaid nii sõbrad kui ka lava-partnerid.

Ühe muinasjutu lõpp

„Ehitasime küll aastaid koos muinasjuttu, aga siis tuli lõpp,“ tunnistab Edur. Kui mõlemad olid balletiartistid, oli koos elamine ja olemine hoopis teismoodi. Eestis n-ö tavainimese elu elama hakates muutus ka nende suhe.

„Me olime tegelikult alati väga erineva maailmavaatega, aga lootsin, et aastatega kasvame rohkem kokku. Kahjuks läksime teineteisest järjest kaugemale. Kõike juhtub,“ tunnistab Edur. „Ma ei olnud küll kunagi mõelnud, et see juhtub minuga,“ tõdeb ta.

Estonias leidis Edur uue kallima – juba 2008. aastal Valgevenest koos balletiartistist abikaasaga siia tantsima tulnud Alena Shkatula.

„Samal ajal kui mina ei näinud enam tulevikku Agega, varises kokku ka Alena

Foto: Madis Veltman

Miks lahkub Toomas Edur Estonia teatrist?

„See on üle maailma tuntud hea tava, et loomingujuhised vahetuvad,“ kommenteerib Eduri lepingu lõppemist rahvusooper Estonia peadirektor Aivar Mäe. Kes võiks olla Eduri mantlipärija, ta ei kommenteeri.

„Kokkuvõttes on Eduri käe all toimunud suur areng ja oleme positiivse kuvandiga paljude Euroopa maade kultuurikaardil. On palju, mille eest tänulik olla,“ kinnitab Mäe. „Publik tahab aga alati näha uut käekirja ja ka balletitrupp ootab järgmist käiku. Sellepärast on loomulik, et ühe ametiaja lõppedes tuleb leida uusi arengusuundi ja püüda liikuda kõrgemale platvormilt, kuhu oleme tõusnud.“

Toomas Edur on Eesti rahvusballetti juhtinud kümme aastat ehk kaks ametiaega. Mäe peab väga oluliseks nii algupärandeid kui ka seni Eestis esitamata koreograafide loomingut, mille Edur on Estonia lavale toonud ja mis on jäänud kättesaamatuks nii mõnelegi tunnustatud balletitrupile. Ta toob esile rahvusballeti brändi loomise ja tutvustamise ning trupi reiseid, mida on olnud rohkem kui kunagi varem: Hongkong, San Francisco, Sevilla, Tampere, Helsingi, Peterburi Maria teater, Moskva Suur Teater, Teatro la Fenice.

Mäe hindab kõrgelt ka Eduri panust noorte koreograafide järelkasvu: ta korraldas teatris esimesed koreograafia töötoad. Osa töötoas osalenute looming jõudis lavale 2018. aasta novembris Eesti balleti 100. sünnipäeva tähistamiseks sündinud balletiõhtul: Šoti rahvusballeti endise esisolisti Eve Mutso „Kaja“, San Francisco balleti esitantsija Tiit Helimetsa „Lõng“ ja Eesti rahvusballeti solisti Jevgeni Griibi „Valgus aknas“.

Rõõmupisarad. Pärast edukat „Manoni“ etendust Moskvas nutsid nii lavastaja Toomas Edur kui ka peaosaline Alena Shkatula.

Foto: Tanel Meos